

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 265. Quinam inferiores Episcopo dispensare possint in irregularitate orta ex homicidio & mutilatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Covar. in *Clem. unic. h. t. p. 2. §. 3. n. 3.* cum communi.

Quaest. 264. Quid possit vel non possit Episcopus circa dispensandum ab hac irregularitate?

1. **R**esp. Primò: Episcopus tamen in omni irregularitate proveniente ex delicto occulto dispensare possit, non tamen in proveniente ex homicidio voluntario occulto, multoque magis publico, ut constat ex *Trid. sess. 24. c. 6. de reform.* idque etiam in ordine ad quaecunque beneficia, etiam simplicia, officia ecclesiastica & ordines minores, ut patet ex eodem *Trid. sess. 14. c. 7.* ubi quis suâ voluntate homicidium perpetraverit, etiamsi occultum, nullo tempore ad Ordines (quo verbo absolute prolato veniunt etiam minores) promoveri possit, nec illi aliqua beneficia ecclesiastica conferre liceat, sed omni ordine & beneficio ac officio perpetuo careat; sed nec olim ante Trident. in ea dispensare potuit quò ad Ordines sacros suscipiendos, aut in iis ministrandum, aut acquirendum beneficium curatum. *Sylv. v. homicidium. 3. q. 8. dicto 4. & 6.* Covar. *l. c. n. 5.* *Pirh. h. t. n. 125.* Arg. *c. minor. dist. 50. & ibi gl. v. minor. & c. 2. de Cler. pugnans. in dncell.* potuit tamen in ordine ad Ordines minores & beneficium simplex (quod in materia dispensationis, utpote derogante jure communi, adeoque strictè accipienda, solum venit eo nomine simpliciter prolato) dispensare. Arg. *cit. c. minor.* atque ita Trident. potestatem Episcoporum restrinxit. Sed neque vi illius dispensare potest Episcopus in irregularitate proveniente ex homicidio iusto, quam ob defectum lenitatis perfectæ contrahunt Judices, accusatores, testes &c. item milites in bello aggressivo iusto occidentes alios, *Suar. de irregular. d. 47. f. 6. in fine.* *Nav. l. c. n. 217. & l. 5. concl. can. 19. h. t.* *Laym. l. c. c. 12. n. 5.* *Avil. de cens. d. 6. f. 5. du. 1. concl. 1.* *Gutt. 44. can. h. 2. c. 6. n. 170.* *Garc. de benef. p. 7. c. 11. n. 40.* *Castrop. de cens. d. 6. p. 14. §. 7. n. 6.* *Pirh. n. 129.* contra Covar. *l. c. §. 3. in fine.* ex ea ratione, tum quòd tale homicidium, utpote auctoritate publicâ factum, etsi sit iustum, directè tamen & in se sit volitum, tum quia Trident. non concedit Episcopis facultatem dispensandi nisi in irregularitate orta ex delicto, ea autem non oritur ex delicto. Quod si tamen Clericus contra Canones in bello iusto pugnans propriâ manu occidat, ac ita fiat irregularis, poterit cum eo dispensare Episcopus, ed quòd, licet tale homicidium sit illicitum contra prohibitionem Juris Canonici propter indecentiam statûs, non tamen est injustum; in Decreto autem Concilii in ordine ad indispensabilitatem comprehenditur solum homicidium injustum, *Pirh. l. c. cum Avil. l. c. f. 5. du. 5. in fine.* idem dicente de Clerico, qui accusavit, vel testis aut Advocatus fuit in causa sanguinis sine protestatione.

2. **R**esp. Secundò: è contra potest Episcopus dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio casuali, aut etiam ex proposito, directè non intento, sed ad summum indirectè in causa; quia tale homicidium, etsi non sit merè casuale, non est tamen nisi imperfectè & secundum quid voluntarium & quasi mixtum ex casuali & voluntario, ut *D. Thom. 2. 2. q. 64. a. 8.* adeoque probabiliter à Trident. non comprehensum in exceptione homicidii voluntarii, & ita docent *Nav. l. c. n. 240.* *Suar. cit. D. 44. f. 1. n. 4.* *Avil. cit. du. 5.* *Henriq. l. 14. c. 19. n. 2.* *Laym. l. c. n. 4.* *Pirh. n. 127.* contra *Mol. tr. 3. d. 3. §. illud admonuerim.* *Azor. Tom. 3.*

l. 2. c. 14. *Cajet. 2. 2. q. 64. a. 8.* quatenus censent, omnie homicidium, tam indirectè, quam directè volitum, imò, etsi sit nolitum, inter homicidia voluntaria, adeoque indispensabilia, numerandum. Pro exemplo talium homicidiorum ab Episcopo dispensabilium AA. referre solent sequentia; si quis mulierem prægnantem incautè percussit, causavit abortum; si quis regulam improvidè ex toto desiciens hominem occidit; si quis alium iniquè percussit mandavit, prohibens, ne occideretur, mandatarius tamen limites mandati egressus illum occidit. Si quis ad rixam provocatus percussit tantum animo accessit, dein tamen, ne ab eo occideretur, occidit; ita *Laym.* modò tamen talia homicidia sint occulta, ut mox dicetur amplius, item potest Episcopus dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio commisso sui defendendi gratiâ, dum defendens moderamen iuculpatæ tutelæ excessit. *Avil. cit. d. 5. concl. 1.* *Nav. l. c. n. 239.* *Laym. l. c. n. 2.* *Gutt. 99. can. l. 1. c. 65. n. 13.* *Barb. in Trid. à potestate dispensandi in irregularitate ex homicidio proveniente solum excipit homicidium illicitum, directè & simpliciter voluntarium, homicidium autem pro sua defensione factum cum excessu moderatæ tutelæ, illicitum quidem est ratione hujus excessûs, non tamen, directè & simpliciter voluntarium, quia non sponte sed coactè factum ob necessariam sui defensionem, in qua solum quò ad modum peccatum.* Dum *Trid. sess. 14. c. 7.* dicit: dispensationem irregularitatis ex facto homicidio casu aut vim vi repellendo committendam esse Ordinario loci, per hoc non indicat, Episcopo eam non commissam, sed per Papam hic & nunc committendam; nam loquitur ibi de homicidio casuali aut necessario publico; siquidem, dum homicidium casuale vel factum defensionis gratiâ est notorium & publicum, vel ad forum contentiosum jam deductum, dispensare in irregularitate inde orta nequit Episcopus potestate sibi concessâ à Tridentino, sed eger speciali Commissione Pontificis. *Bonac. de cens. d. 1. q. 3. p. 2. n. 2.* *Sanch. de matr. l. 2. d. 37. n. 12.* *Gutt. 99. can. l. 1. c. 3. ad finem.* *Pirh. l. c. quos citat & sequitur Reiffenst. h. t. n. 225.*

3. **R**esp. Tertiò: Specialiter de mutilatione omnino probabile est, Episcopum dispensare posse in irregularitate orta ex quacunque mutilatione, etiam injusta, voluntariè & directè intenta, occulta tamen. *Nav. in man. c. 23. n. 240.* *Garc. de benef. p. 7. c. 11. à n. 3.* *Suar. de cens. d. 44. f. 1. n. 4.* *Laym. cit. c. 12. n. 1.* *Barb. ad Trid. sess. 24. c. 6. n. 36.* *Dian. p. 4. tr. 2. resol. 7.* *Tolet. l. c. c. 48. n. 6.* *Castrop. tr. 29. d. 6. p. 15. §. 3. n. 3.* referens insuper plures alios. *Reiffenst. n. 226.* & alii communiter contra *Sanch. l. 1. mor. c. 10. n. 40.* ex ea ratione, quòd *Trid. l. c.* dispensationi Episcopali solum subtrahat irregularitatem ortam ex homicidio voluntario, quòd que potestas dispensandi in irregularitatibus ex delicto occulto sit late interpretanda, utpote beneficium Principis, & quidem juri insertum, concessumque non tam personæ quàm dignitati Episcopali. His non obstantibus, quòd mutilatio & homicidium æquiparentur; quò ad causandam irregularitatem. Arg. *c. si quis absciderit. d. 55.* nam etsi quò ad hæc æquiparentur, non tamen æquiparantur quo ad gravitatem culpæ & dispensationem.

Quaest. 265. Quinam inferiores Episcopo dispensare possint in irregularitate orta ex homicidio & mutilatione?

1. **R**esp. Superiores Regulares cum suis subditiis dispensare posse in irregularitate proveniente

ente ex homicidio & mutilatione illicitis, non tantum casuali & ob defensionem sui cum excessu inculpata tutelæ, sed etiam directè voluntariè intento, occulto tamen, vi specialium privilegiorum ipsis per varios Pontifices concessorum testantur. Rodri. Tom. 1. 99. regul. 9. 24. a. 12. Mirand. in man. Tom. 2. 9. 8. conclus. Portel. in dub. regular. v. dispensare. n. 8. Donat. Tom. 2. rr. 11. 9. 9. & seq. Pelliz. p. 1. rr. 10. c. 20. 9. 24. & seq. quos refert Reiffens. b. t. n. 228. sic Castrop. l. c. n. 4. ait, concessam Prælati Ordinum mendicantium facultatem in omnibus irregularitatibus in foro conscientie, modò procedant ex delicto, quod notorium non est, ut constat ex Compend. privileg. Societat. v. dispensatio. §. 5. & 6. quæ potestas reservatur in Societate ejusdem Præpositi Generali, & quibus ipse commiserit. Circa quod notandum, cum Laym. cit. c. 12. n. 4. quod, si facultas dispensandi concessa regularibus tantum, pro foro conscientie eà non facile uti debeant, si factum sit notorium; siquidem in foro externo talem dispensationem Episcopi admittere non coguntur. Ceteros, quibus concessum privilegium dispensandi in omni irregularitate, excepto homicidio voluntario & bigamia, posse dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio indirectè & imperfectè voluntario, & in eo, quod factum est causâ defensionis cum excessu inculpata tutelæ, uti & in proveniente ex homicidio justo, in milite Judice, accusatore, teste, &c. ob defectum lenitatis, asserunt Pirh. n. 130. Laym. l. c. n. 4. citatis Cajet. in sum. v. irregularitas. Armill. eod. v. n. 13. Hentiq. l. c. c. 17. n. 5. lu. R. Avil. l. c. f. s. du. 1. Rodriq. l. c. a. 8. quia nomine homicidii indispensabilis, id est, super cujus irregularitate dispensationem in omnibus privilegiis sibi reservare solet Papa, intelligitur homicidium voluntarium injustum, ita Laym. qui tamen addit, quod, si Clericus in bello justo pugnans propriâ manu occiderit, possit cum eo dispensare illum, qui privilegium dispensandi in omni irregularitate, excepto homicidio, habet; cum quo qualiter subsistat, quod paulò antè retuli ex Reiffens. superiores regulares ex privilegio (intellige passim illis hodie concessio) dispensare posse in homicidio directè voluntariè intento, quod utique factum privatâ autoritatè injustum est, non video.

2. Dixi jam aliquoties, similia privilegia locum habere solum in homicidio occulto, sciendum est, homicidium, sicut & aliud delictum occultum dici

illud in ordine ad obtinendam dispensationem, quod probari nequit. Abb. in c. vestra de cohabit. Cler. & mul. n. 7. & Fagn. ibid. n. 45. Unde ad propositum adhuc esse, & dici homicidium occultum, etsi de eo quis diffamatus aut suspectus sit, si factum nemine præteate, vel uno tantum aut etiam pluribus, qui vel jure vel factò à ferendo contra delinquentem testimonio sunt impediti. Reiffens. b. t. n. 230. quin imò in ordine ad dispensandum sufficienter dici homicidium occultum, quod licet factum coram pluribus, adeoque probari possit, non tamen pluribus quàm duobus, tribus aut quinque notum est, adeoque caret notorietate facti & juris, utpote de quo delinquens nec confessus, nec convictus, nec per sententiam aliquam declaratoriam criminis judicatus, ad propositum docent gl. in c. manifesta. 2. q. 1. absolute dicens, occultum dicitur, quod quinque sciunt, item Navar. l. c. n. 255. Sanch. de mat. l. 8. d. 34. n. 55. Franc. Leo in praxi S. penit. p. 2. c. 6. n. 6. Reiffens. n. 231. affirmans plures graves Doctores id probabile censere, videnturque idem apud eundem tenere Barb. in Trid. l. c. c. 6. n. 6. allegans plures. Arg. cit. c. vestra. Porro homicidium occultum distingui à non deducto ad forum contentiosum, patet ex eo, quod deductum ad forum contentiosum dicatur illud solum, ut Barb. de off. & potest. Episc. alleg. 39. à n. 29. Dian. p. 4. rr. 2. resol. 93. Gavant. man. Prælat. v. absolutio. n. 12. Fetin. pr. crim. q. 10. n. 55. in fine, super quo ad Judicem jam delato, facta est litis contestatio, dum nimirum partes invicem contradicunt & contendunt in judicio, potest autem esse delictum non occultum, sed notorium & publicum, absque eo, quod non sit deductum ad forum contentiosum. Trid. verò prohibet non tantum dispensationem, quando homicidium delatum est ad forum contentiosum, sed etiam quando est aliunde notorium & publicum, quale, quia est & manet notorium, etiam notorietate juris, postquam in foro contentioso cognitum & judicatum de eo, non poterit Episcopus in irregularitate ex eo orta dispensare, ut probabilius videntur sentire Garc. l. c. n. 50. Gutt. l. c. c. 3. n. 10. Barb. l. c. n. 35. Bonac. l. c. d. 7. q. 5. p. 1. n. 6. Castrop. rr. 29. d. 6. p. 7. n. 13. quos citat & sequitur Reiffens. n. 235. contra Laym. l. 1. rr. 3. p. 5. c. 9. n. 5. Sanch. l. 2. mor. c. 11. n. 2. & alios, docentes, posse Episcopum dispensare post litis contestationem, postquam lis jam finita est.

TITULUS XIII.

De Torneamentis.

Quæst. 266. Torneamenta quid sint & quotuplicia?

R Esp. Torneamenta; Germanicè Thurnier, sunt nundinæ seu feriæ & hastiludia seu pugnæ equestres, quibus milites, vel ut superioribus sæculis frequentius fiebat, in Germania Nobiles equestri Ordinis ex condicio convenire & ad ostensionem virtutum, animositatis & tractandorum armorum peritiæ congregari solebant, ut sumitur ex c. 1. h. t. & refertur à Gonz. ibid. n. 5. duplicis ea sunt generis, seu duplici modo fieri solebant, nimirum vel temerè & ordinariè non sine mortis periculo hastis acutas cuspides præfixas habentibus aliisque armis ad infligenda vulnera expeditis, vel absque temeritate & mortis pe-

riculo, congregiendi hastis cuspidibus aliisque armis hebetatis, vel loriciis galeisque probe muniti.

Quæst. 267. An & quenam torneamenta prohibita?

R Esp. Primò: Primi quidem generis jure ff. veteri l. qua actione. §. 4. ff. ad leg. Aquil. l. solent. ff. de aleator. permissa videbantur, ex post jure novo Codicis l. unic. c. de gladiator. ac præcipuè Jure Canonico c. 1. & 2. hoc tm. prohibita, idque propter cædes & animarum pericula, exinde frequenter evenire solita, ut dicitur cit. c. 1. unde detestabiles (intellige nundinæ seu feriæ) vocantur. Posterioris verò generis etsi prohibita quæque olim sub excommunicatione à Clem. V. Constitutione, quæ inci-